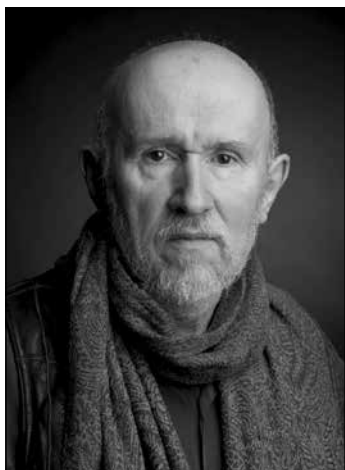

Dukay Barnabás

zeneszerző (Szöny, 1950. július 25.)

Kezdetben minden megvolt.

A Nap, a Hold, a Föld.

Miután kiütköztek az emberi létforma sajátosságai, keresés következett.

Szolid fél évszázad után a sok talált valami – magától – megértő látomássá rendeződött.

Innentől ugyan minden ismerős volt, de mégis, mintha más volna.

Kevesebb halott idő, több élő idő.

Csak úgy.

A homályban.

Gulyás László

sportújságíró, szerkesztő, riporter (Budapest, 1950. augusztus 1.)

„Megrázott?” Ezt a kérdést tették fel jó néhányan 70. születésnapomat követően. A válasz egyértelmű: nem.

Miért is rázott volna meg, hiszen tenni ellene nem tehetek, el kell viselni: szaladnak az évek, csak így, bőven hatvan után sokkal gyorsabban, mint előtte.

Persze ilyenkor az emberfia már többször is mérleget készít: mit rontott el?

Igen, csak ezt, mert ami jó, azért soha nem dicsértem magam. A rontás az igen, hiszen abból tanulhatunk.

Szóval rádióriporter apa, kisemmitzett családból származó, tanítóképzőt

végzett édesanya. Két végpont, amely között magam lettem volna az egyenes, az egyenes, amelyet bizony sokszor kellett terelgetni, nem mindig könnyen kezelhető gyermek lévén, hiszen a kettősség – ugye már a nagyszülőknél is – nemegyszer keltett bennem feloldhatatlan érzelmeket emberek s a rendszer ellen, mert mást kaptunk az iskolában – 12

évfolyamos elit iskola –, s mást mondtak otthon, a négy fal között...

Nem én vagyok az egyedüli, aki ilyen körülmények között cseperedett fel, s kereste később az igazságot a világban, a rendszerekben.

Túllépve a belső válságon az emberfia általában lel egy utat, amelyet magáénak érez, amelyre feltétlenül rá akar lépni, hogy azután némi kitérők árán, de eljusson a célig, mondjuk, a hetven évig...

Nehezen találtam ezt az utat, s amikor ráléptem, nem éreztem, hogy erre szeretnék haladni.

Mert ugye, akinek az édesapja riporter, annak a fiát sokszor hasonlítják, s ez az ifjabb nemzedéknek nem mindig ad kellemes érzést. Így volt ez velem is, amíg nem veszítettem el őt 1974-ben. Attól kezdve – sajnos – csakis a magam útját jártam, járhattam.

Jólelkű segítők s álnok alakok mindig is akadtak, de ez így van mindenkivel, nem hiszem, hogy csak engem szemelt volna ki a sors, hogy folyamatosan kettős mércével éljek, magammal s másokkal szemben is. Na azért mára már megtanultam különbséget tenni jó és rossz szándék között. (Az biztos, hogy otthon alig beszéltek a család múltjáról, tettekről, mondván: nehogy elkottyintsa magát a fiú.)

Lehet, hogy kezdeti zárkózottságom is ennek köszönhető, mert még ma is, majd ötvenévi újságíróskodás után is elő-előfordul, hogy picit izgulva állok oda az interjúhoz. Igaz, alig egy-két perc múltán ez ma már elmúlik, s járom az utam.

Járom azt az utat, amelyet kijelöltem magamnak: lehetőség szerint ne ártsak senkinek, s magamnak igyekezzek megbecsülést szerezni, hiszen mint afféle sajtóember, igazán hiú is vagyok.

De nem annyira, hogy ezt ne lássam be.

Bejárhattam a fél világot, ott voltam tizenegy olimpián, tucatnyi futball- s atlétikai világbajnokságon, kézilabda-, kosárlabda-, röplabdameccs nélkülüm el sem kezdődhetett volna, s azt hittem, ez elég.

Hát nem!

Tizenhárom esztendővel ezelőtt a fiatal főszerkesztő úgy gondolta: el kell távolítani az 57 éves – amúgy ereje teljében lévő – alakot, s nyugdíjaztatott.

Pofon, mégpedig jókora, de hát, ugye, csak felkelnek a bokszolók is egy-egy természetes ütés után.

Három év: tanítás, írás, rohangálás, majd tíz éve, hogy révbe értem: rádió, tv együtt – élvezem, amit csinállok.

Ja, azt nem tudják a környezetemben lévő kollégák, hogy én időközben megtanultam számolni!

Igen: mielőtt elmondanám a véleményem, előbb nyelek egyet-kettőt, s csak utána mondom. Higgadtan, érvelve.

Hát ez az, ami hiányzott az előbbi éneemből. Az időnkénti belenyugvás, a dolgok, az esetek, az emberek tudomásulvétele.

Csakhogy ehhez élni kellett hét évtizedet.

Most, a nyolcadik elején lesz némi-
leg bölcsebb az ember?

Jónyér István

asztaliteniszező (Miskolc, 1950. augusztus 4.)

Főbb sikerei: 325-szörös válogatott, 35-szörös magyar bajnok, négy-szeres Európa-bajnok (párosban és csapatban), négyszeres világbajnok (egyesben, párosban és csapatban). Klubjai: Diósgyőri VTK (1963–1969), Bp. Spartacus (1969–1983), TTC Modica (olasz, 1983–1985), TTC Stockerau (osztrák, 1985–1989). Sportvezetőként: a Magyar Asztalitenisz-szövetség alelnöke (1996), a magyar válogatott szövetségi kapitánya (1997). Kitiüntetései: A Magyar Köztársasági Érdemrend tiszti keresztje (1994), Prima-díj (2013), Magyar Örökség-díj (2014), Az európai asztalitenisz hírességek csarnokának tagja (2015), Pro Urbe Budapest díj (2015), Onga díszpolgára (2016), Miskolc díszpolgára (2017), Emberi Méltóságért-díj (2018)

(Amikor megállította a tankokat.) 1956 ősze. Forrong az ország, nemcsak Budapestet, a vidéki városokat is eléri a forradalom, illetve az utóhatása. A miskolci Fő utcában élő Jónyér család fiúgyermekét, a mindössze hatéves Pistit tejért küldik a közeli boltba. A megtöltött fémkannával hazafelé tartó fiúcska arra lesz figyelmes, hogy az utcájukban egymás után jönnek a tankok. A veszélyt nem érezvén lelép az útestre, odaáll az első elé, leveszi a fémkanna tetejét, majd elkezd körözni vele fejfelé is fordítva, bizonyítván, a centrifugális erőnek köszönhetően nem ömlik ki belőle a tej. A tankban ülő katonák gyaníthatóan maguk sem értik, mi történik, de megállnak, a történeteket az ablakból figyelő Jónyér mama pedig pánikszerűen kirohan és elrángatja fiát az útról.

(Amikor hungarocellel vert meg mindenkit.) Az ötvenes évek vége. A Miskolcon élő Jónyér családot nem veti fel a pénz. A családfő épületasztalosként dolgozik, a fa illatát imádó kilencéves Pisti sokszor ott lábatlankodik mellette, figyeli, ahogy a nyersanyag édesapja keze alatt szinte életre kel. Mivel szeret pingpongozni, rábeszéli, készítsen neki ütőt, de mert borításra már nem futja, a fiúcska javaslatára hungarocellel ragasztanak mindkét oldalára, ezáltal az ütőfa majd háromcentisre dagad. A fura látvány mosolyt csal az iskolák közötti bajnokság résztvevőinek arcára, ám a nevetés villámgyorsan ámulatra vált: Jónyér ezzel az ütővel is megnyeri a versenyt. Későbbi edzője, Dankovics József itt szúrja ki magának: „Öcsi, belőled még pingpongos is lehet” – mondja az ismeretlen srácnak.

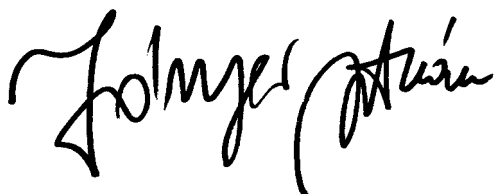
(Amikor egy nyáron át játszott.) A hatvanas évek eleje. Dankovics elhívja a DVTK-hoz, próbálja ki magát. A 13 éves Jónyér nagy kedvvel érkezik meg az első edzésre, amelyen a nála öt évvel idősebbekkel játszik, s persze még 15 pontos előnyről is alaposan elverik. A fiú nincs ehhez szokva, ezért az egyik barátjával a nyár elején talicskával eltolnak hozzájuk egy asztalt, a kertben

felállítják, ő pedig elkezd a magánedzéseket: reggel nyolctól este nyolcig üti a labdát, legfeljebb annyi szünetet tart, amíg a cseresznyefára felmászik megbédélni. Így telik el a három hónap, majd a szünetet követő első edzésen a teremben mindenkit hülyére ver: nemhogy nem kap előnyt a nagyoktól, már ő ad nekik öt fórt, de így sem bírnak el vele.

(Amikor lebukott 12 bőröndnyi szövettel.) A hetvenes évek közepe. Már bőven túl vagyunk a nagojai vb-n, amelyen Klampár Tiborral világbajnok lett. A kor más honi sportsztárjaihoz hasonlóan ő is a hiánycikknek számító áruk becsempészésével egészíti ki a családi büdzsét. Az egyik útjukról hazafelé tartva a vámos már várja a pingpongosokat: a bőröndökkel teli vonatkupéba lép. A csomagokból tizenkettő csak Jónyeré, aki első körben persze ködösít, de a vámtisztet nem lehet eltéríteni. A bőröndökben lévő ipari mennyiségű német szövetet elkobozzák, az útlevelét bevonják és letiltják – alig néhány hónappal a kalkuttai vb előtt. Jónyer elszánt, kettőzött erővel edz, s Indiából már hősként tér haza, egyesben és Gergely Gáborral párosban is aranyérmeket szerez.

(Amikor kikerülte a svéd vámosokat.) A hetvenes évek második fele. Svédországban kelendő cikk az alkohol, ezt Jónyer is tudja. Az aktuális versenyre indulva egy bőröndbe szépen becsomagolva, nehogy egy is eltörjön, harminc üveg szilvapálinkát pakol. Az utat busszal, vonattal, majd hajóval teszi meg a csapat, a svéd határra érkezőn egy vámházon kell keresztül menni. Hosszú a sor, Jónyer pontosan tudja, ezzel most lebukik, nincs vámos, aki átengedné a bőröndöt, amelynek a súlytól már a füle is letört. Egyre közelebb kerül a vámtisztthez, amikor egy hirtelen ötlettől vezérelve, mintha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga, lazán kiáll a sorból és megkerüli a vámházat. Ilyen arcátlanságra nyilván senki sem számít, így aztán a kutya sem szól hozzá: harminc üveg pálinkával, senkitől sem zavartatva lép be Svédország területére.

(Amikor repült a satu.) 1979, Phenjan. Az aranyesélyesnek számító férfi-válogatottunk az időeltolódás miatt a rajt előtt több mint egy héttel érkezik meg az észak-koreai vb-re. Hogy ne legyen túl monoton a felkészülés, a válogatott tagjai egymás között játszanak „tétmeccseket” egy-egy csokiért. A Takács Jánostól vereséget szenvedő Jónyer a szálloda boltjában megveszi a lila csomagolású Milkát, amelyet legyőzőjének szán. A másnapi visszavágót már Jónyer nyeri meg, Takács azonban a táblás csoki helyett egy Sport szelettel állít be Jónyerhez, aki éppen a satu-jával babrál, az ütőjén állít be valamit. Jónyer – aki jó erőben van, miután a később utazó rádióssal, Vass István Zoltánnal hozatott harminc kiló (!) sárgarépával tartja karban magát – Takácshoz vágja a kezében lévő satut, akinek csak annyi ideje marad, hogy behúzza az ajtót, amelyet behorpaszt a súlyos tárgy. A phenjani szálloda vezetői a mai napig úgy tudják, a kibírhatatlan huzat tett kárt a becsapódó ajtóban.

(Szűcs Miklós: Azt meséld el, Pista! Magyar Nemzet, 2020. augusztus 4.)